

Historyczny sztandar z białym orłem w Muzeum AK

2024-11-12

W Muzeum Armii Krajowej w Krakowie można oglądać sztandar z białym orłem wykonany w 1979 r. przez krakowskich opozycjonistów. Wykorzystywany przez całe lata 80. na demonstracjach nigdy nie dostał się w ręce Służby Bezpieczeństwa.

Przed Świętem Niepodległości Muzeum Armii Krajowej zaprezentowało znajdujący się w jego zbiorach sztandar z białym orłem w koronie. Został on wykonany chałupniczym sposobem (przy pomocy szablonu i farby do malowania pasów drogowych) przez krakowskich opozycjonistów w lecie 1979 r. z okazji zbliżającej się pierwszej wizyty papieża Jana Pawła II w kraju. Po raz pierwszy pojawił się na spotkaniu papieża z młodzieżą na Skałce (8 czerwca) oraz na mszy na Błoniach (10 czerwca).

Potem, przez całe lata 80., był wykorzystywany przez krakowskich opozycjonistów z kręgów niepodległościowych na organizowanych przez nich uroczystościach i demonstracjach. Niesiono go m.in. na obchodach Święta Niepodległości 11 listopada w 1979, 1980 i 1981 r. oraz na pierwszym powojennym Marszu Szlakiem I Kompanii Kadrowej w sierpniu 1981. Sztandar nigdy nie dostał się w ręce Służby Bezpieczeństwa. W 2008 r. krakowska opozycjonistka Romana Kahl-Stachniewicz przekazała go do zbiorów Muzeum AK.

Na prezentacji pojawili się uczestnicy tamtych wydarzeń, krakowscy opozycjoniści, m.in. Krzysztof Bzdyl, Zygmunt Łenyk, Ryszard Bocian, Adam Roliński, Andrzej Fischer, Grzegorz Surdy. Gości powitał dyrektor Muzeum AK Jarosław Szarek, który w swoim wystąpieniu podkreślił ciągłość tradycji walki o wolną Polskę przechodzącą z pokolenia na pokolenie.

- Symbolem tego jest ten właśnie sztandar, który uczestniczył w pierwszym po wojnie Marszu Szlakiem I Kompanii Kadrowej w sierpniu 1981 r., a brali w nim udział dawni legioniści, akowcy i ówcześni opozycjoniści - mówił dyrektor Muzeum AK.

Głos zabrał także syn Romany Kahl-Stachniewicz, Sławomir. Podzielił się wspomnieniami z tamtego okresu, gdy jako nastolatek nosił sztandar na demonstracjach. Zorganizowane przez krakowski KPN i rozbite przez Służbę Bezpieczeństwa obchody Święta Niepodległości 11 listopada 1979 r. (w których niesiony był historyczny sztandar) wspominał ich uczestnik Krzysztof Bzdyl.

Inny sztandar z białym orłem w koronie przyniosła na uroczystość Małgorzata Feill-Urbańczyk. Wykonany w 1982 r., rok później obecny był na mszy papieskiej na Błoniach, a w latach 1989-1994 prowadził Marsze Szlakiem I Kompanii Kadrowej. Dziś właścicielka jeździ z nim co roku na Ogólnopolską Pielgrzymkę Ludzi Pracy na Jasną Górę.

Na przygotowanej przez Muzeum AK oglądać można wystawiony w gablocie historyczny sztandar z 1979 r. Towarzyszą mu tablice prezentujące jego dzieje oraz tradycję obchodów Święta Niepodległości 11 listopada w Polsce. Na ekranie wyświetlany jest krótki film dokumentalny przedstawiający losy sztandaru z białym orłem. Składają się na niego zdjęcia z opozycyjnych demonstracji i obchodów z lat 70. i 80., wypowiedzi uczestników tamtych wydarzeń oraz fragmenty nakręconego przez SB materiału operacyjnego z rozbicia manifestacji z 11 listopada 1979 r. na placu Matejki w Krakowie. W materiale tym wielokrotnie pojawia się

**Magiczny
Kraków**

sztandar z białym orłem.

Ekspozycję „Historia pewnego sztandaru” oglądać można w Muzeum AK do 22 grudnia.